

Udskriftsdato: 19. december 2025

2021/1 LSF 58 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om frikommunenetværk (Forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder i Frikommuneforsøg II)

Ministerium: Indenrigs- og Boligministeriet

Journalnummer: Indenrigs- og Boligmin., j.nr. 2021-6626

Forslag

til

Lov om ændring af lov om frikommunenetværk

(Forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder i Frikommuneforsøg II)

§ 1

I lov om frikommunenetværk, jf. lovbekendtgørelse nr. 831 af 25. juni 2018, som ændret ved § 16 i lov nr. 551 af 7. maj 2019, § 15 i lov nr. 1558 af 27. december 2019 og § 12 i lov nr. 1559 af 27. december 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, indsættes efter »den 31. december 2021«: », jf. dog stk. 2-4.«

2. I § 1 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Forsøg efter §§ 9, 9 d, 10, 25, 26 e, 27-27 b, 29 og 30 a kan uanset stk. 1 gennemføres indtil den 31. december 2022.«

3. I § 1 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Forsøg efter §§ 14, 14 b, 14 c, 14 e og 14 f kan uanset stk. 1 gennemføres indtil den 31. december 2023.«

4. I § 25, stk. 5, 1. og 3. pkt., ændres »den 31. december 2021« til: »den 31. december 2022«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2022.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder i Frikommuneforsøg II med et år
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.1.1. Forsøg efter § 9: Mikrolån
 - 2.1.1.2. Forsøg efter § 9 d: Ledighedsydelse – fritagelse for revurdering efter at have modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 12 måneder inden for 18 måneder
 - 2.1.1.3. Forsøg efter § 10: Fritagelse for en række administrative procedurer i sager om udsatte børn
 - 2.1.1.4. Forsøg efter § 25: Mulighed for forlænget anvendelse af udslusningsboliger og udlejning af almene ældre- og ungdomsboliger som udslusningsboliger
 - 2.1.1.5. Forsøg efter § 26 e: Etablering af midlertidige boliger
 - 2.1.1.6. Forsøg efter § 27: Øget fleksibilitet i deleboligordning
 - 2.1.1.7. Forsøg efter § 27 a: Tværkommunal akutfunktion
 - 2.1.1.8. Forsøg efter § 27 b: Opbevaring og udlevering af medicin i den tværkommunale akutfunktion
 - 2.1.1.9. Forsøg efter § 29: Anmeldt tilsyn på plejehjem
 - 2.1.1.10. Forsøg efter § 30 a: Psykologbehandling i jobcenterregi
 - 2.1.2. Indenrigs- og Boligministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder i Frikommuneforsøg II med to år
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.1.1. Forsøg efter § 14: Situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning
 - 2.2.1.2. Forsøg efter § 14 b: Særlige døråbnere på yderdøre, der afgrænser boenheder eller afdelinger
 - 2.2.1.3. Forsøg efter § 14 c: Udvidelse af teknologiforsøg til børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne
 - 2.2.1.4. Forsøg efter § 14 e: Udvidelse af teknologiforsøg til borgere, som er i målgruppen for, men ikke har ophold i et botilbud eller en plejebolig
 - 2.2.1.5. Forsøg efter § 14 f: Søvnforbedrende velfærdsteknologi
 - 2.2.2. Indenrigs- og Boligministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
3. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Frikommuneforsøg II blev etableret ved lov nr. 658 af 8. juni 2017 om frikommunenetværk, der trådte i kraft den 1. juli 2017. Lov om frikommunenetværk (lovbekendtgørelse nr. 831 af 25. juni 2018 med senere ændringer) giver kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk, mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021.

Formålet med Frikommuneforsøg II er, at kommunerne gennem deres forsøg kan bidrage til en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i kommunerne.

Med § 2 i lov om frikommunenetværk blev der oprettet otte frikommunenetværk. Hvert frikommunenetværk består af et antal kommuner, som har ansøgt om at gennemføre forsøg inden for et overordnet tema. Sammensætningen af frikommunenetværkene fremgår af § 2.

I forbindelse med afslutningen af Frikommuneforsøg II er forsøgene blevet vurderet af fagministerierne på baggrund af frikommunenetværkenes evalueringer, som det daværende Social- og Indenrigsministerium modtog ved årsskiftet 2020/2021. Regeringen (Socialdemokratiet) har besluttet, at endelig stillingtagen til opfølgningen på en række forsøg vil ske i forbindelse med, at der på de relevante lovområder pågår forskellige overvejelser om ændringer i øvrigt.

Med dette lovforslag foreslås det at forlænge forsøgshjemlerne for udvalgte forsøg indtil den 31. december 2022. Det drejer sig om forsøg, som regeringen vurderer har et potentiale for at blive helt eller delvist udbredt, men hvor det i givet fald hensigtsmæssigt kan ske i forbindelse med evt. andre ændringer af lovgivningen på de relevante områder.

Formålet med at forlænge disse forsøgshjemler er at give frikommunenetværkene mulighed for at fortsætte lovende forsøg, mens den endelige opfølgning afklares. Det gælder forsøg efter §§ 9 og 9 d i lov om frikommunenetværk på beskæftigelsesministerens område, forsøg efter §§ 10 og 29 på social- og ældreministerens område, forsøg efter §§ 25, 26 e og 27 på indenrigs- og boligministerens område, forsøg efter §§ 27 a og 27 b på sundhedsministerens område samt et tværministerielt forsøg efter § 30 a.

Dertil foreslås det at forlænge en række forsøgshjemler frem til 31. december 2023. Det drejer sig om forsøg, hvor det vurderes, at der er behov for yderligere dataindsamling og evaluering af frikommunernes anvendelse af forsøgshjemlerne for at sikre et tilstrækkeligt grundlag for en endelig beslutning om evt. udbredelse til generelle ordninger.

Formålet med at forlænge disse forsøgshjemler er at tilvejebringe det fornødne grundlag for en endelig stillingtagen. Det gælder forsøg efter §§ 14, 14 b, 14 c, 14 e og 14 f i lov om frikommunenetværk på social- og ældreministerens område.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder i Frikommuneforsøg II med et år

2.1.1. Gældende ret

Det fremgår af § 1 i lov om frikommunenetværk (lovbekendtgørelse nr. 831 af 25. juni 2018 med senere ændringer), at formålet med loven er at give kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk, mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021 med henblik på at kunne bidrage til en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i kommunerne.

Det fremgår af § 10 i bekendtgørelse nr. 841 af 22. juni 2017 om offentliggørelse, evaluering og indberetning af forsøg, der gennemføres af frikommunenetværk, og videreførte forsøg efter lov om frikommuner m.v. (herefter bekendtgørelse om offentliggørelse, evaluering og indberetning af forsøg), at evalueringer af forsøg, som har været iværksat i en frikommune, skal offentliggøres senest den 31. december 2020. Forsøgshjemlerne udløber således et år efter, at forsøgene er evalueret.

Forslaget om forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder med et år vedrører i alt 10 forsøgshjemler.

2.1.1.1. Forsøg efter § 9: Mikrolån

Efter § 9 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats give støtte i form af tilskud eller rentefrit lån (mikrolån) til at etablere selvstændig virksomhed og tilskud til forsørgelse. Støtten kan gives til personer med en realistisk forretningside og evner for iværksætteri. Målgruppen for forsøget er jobparate kontanthjælpsmodtagere, uddannelsesparate uddannelsesmodtagere og selvforsørgende personer, der ikke er i beskæftigelse, og som ikke opfylder betingelserne for at modtage offentlig hjælp til forsørgelse.

Det sker ved at reglerne i §§ 147 og 148 i lov om en aktiv beskæftigelsespolitik finder tilsvarende anvendelse for personer, der er omfattet af målgrupperne i § 6, nr. 2, bortset fra modtagere af overgangsydelse, § 6, nr. 4, bortset fra modtagere af overgangsydelse, og § 6, nr. 12, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for § 9 i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 200 som fremsat, side 16-17.

2.1.1.2. Forsøg efter § 9 d: Ledighedsydelse – fritagelse for revurdering efter at have modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 12 måneder inden for 18 måneder

Efter § 9 d i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats fravige § 74 c i lov om aktiv socialpolitik. Det betyder, at frikommunerne fritages for at lave en revurdering, når en fleksjobvisiteret person har modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 12 måneder inden for 18 måneder, således at vurderingen af om betingelserne for fleksjob fortsat er opfyldt gennemføres i forbindelse med den løbende opfølgning i det individuelle kontaktførelse, jf. kapitel 7 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det er fastsat, at den løbende vurdering foretages, hver gang personen har modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 3 måneder.

I forbindelse med den løbende vurdering skal kommunerne vurdere, hvilke indsatser en person på ledighedsydelse evt. skal deltage i, for at personen får bedre mulighed for at blive ansat i et fleksjob. Kommunen skal endvidere ved de løbende vurderinger følge op på, om den fleksjobvisiteredes arbejdsevne har ændret sig, og om den pågældendes ressourcer samt mulighederne for at anvende og udvikle dem er

ændret i samarbejde med den pågældende. Det svarer til de krav, der stilles efter kapitel 7 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og § 74 c, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for § 9 d i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 220 som fremsat, side 15-16.

2.1.1.3. Forsøg efter § 10: Fritagelse for en række administrative procedurer i sager om udsatte børn

Efter § 10 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource fritages for en række administrative procedurer i det socialfaglige arbejde med udsatte børn og unge og deres familier.

Kommunerne fritages for reglerne om afholdelse af børnesamtaler forud for, at der træffes afgørelser om barnet (§ 48 i serviceloven), procesreglerne om en børnefaglig undersøgelse, der indebærer en række procedurekrav til indhold, form og tidsplan (§ 50 i serviceloven), en række procedurer vedr. forældre-handleplan (§ 54, stk. 2, 3. pkt., i serviceloven), beskrivelse af formålet med støtten (§ 140, stk. 1 og 3-7, i serviceloven) og procesregler omkring tilbagemelding til underretter (§ 155 b, stk. 2, i serviceloven).

Med bestemmelsen gives der ikke dispensation fra servicelovens § 46. Frikommunerne skal ligeledes efter servicelovens § 47 overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af familie og netværk. Endelig er afgørelser om foranstaltninger om særlig støtte ikke omfattet af adgangen til dispensation.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for de enkelte bestemmelser i § 10 i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 200 som fremsat, side 17-23.

2.1.1.4. Forsøg efter § 25: Mulighed for forlænget anvendelse af udslusningsboliger og udlejning af almene ældre- og ungdomsboliger som udslusningsboliger

Efter § 25 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger og frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde udvide brugen af udslusningsboliger, hvor der er mulighed for huslejetilskud, til at omfatte flere målgrupper og boligtyper.

Frikommunerne har adgang til at indgå aftaler med almene boligorganisationer om at stille ledige almene ældre- og ungdomsboliger til rådighed som udslusningsboliger.

Kommunerne har endvidere mulighed for at anvise udslusningsboliger til borgere med væsentlige psykiske og sociale problemer, som ikke kommer fra et midlertidigt botilbud efter §§ 107 eller 110 i serviceloven.

Dertil har frikommunerne, jf. stk. 3-5, mulighed for at forlænge støtteperioden i udslusningsboliger fra to til højst fem år for udsatte borgere eller borgere med et handicap, der inden for den længere tidshorisont forventes at kunne opnå en indtægtsmæssig forbedring.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for de enkelte bestemmelser i § 25 i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 200 som fremsat, side 40-41, og bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 220 som fremsat, side 36-37.

2.1.1.5. Forsøg efter § 26 e: Etablering af midlertidige boliger

Efter § 26 e i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger give tilladelse til etablering af midlertidige boliger i en periode på indtil 30 år, selvom der sker fornyet opstilling af boligen inden for denne periode.

Forsøget skal medvirke til at løse boligmangel for socialt udsatte unge, som skal anvises til en bolig, som led i kommunernes recovery-orienterede arbejde med borgere, der har behov for sikre boligforhold for at kunne opnå en bedre udvikling ved at modtage relevant faglig og rehabiliterende støtte i egen bolig. En midlertidig bolig kan f.eks. være en container, der indrettes som bolig i overensstemmelse med bygningsreglementet.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for de enkelte bestemmelser i § 26 e i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 61 som fremsat, side 22-23.

2.1.1.6. Forsøg efter § 27: Øget fleksibilitet i deleboligordning

Efter § 27 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger afholde de udgifter, som er nødvendige for at få indrettet en almindelig familiebolig til et bofællesskab (delebolig), herunder nødvendigt inventar.

Det beror på de helt konkrete forhold, hvad der vil være behov for i det enkelte bofællesskab. Kommunen bestemmer, hvad der skal foretages i boligen, og om det er nødvendigt at købe inventar dertil men kan inddrage boligorganisationen og de kommende lejere i beslutningsprocessen. Ordningen giver kommunerne i frikommunenetværket forbedrede muligheder for at sikre større økonomisk stabilitet ved lejerens ind- og udflytning i kollektive bofællesskaber.

Kommunen kan endvidere, når den har anvisningsret til værelserne i et bofællesskab, dække den udgift til varme, som lejeren af det pågældende værelse ellers skulle have betalt.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for § 27 i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 200 som fremsat, side 42-43.

2.1.1.7. Forsøg efter § 27 a: Tværkommunal akutfunktion

Efter § 27 a i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde delegere ansvaret for tildeling af hjemmesygepleje efter lægehenvi-ning, jf. sundhedslovens § 138, som udføres i den fælles kommunale akutfunktion for de tre kommuner i frikommunenetværket, til de øvrige kommuner i netværket. Frikommunerne i netværket har med forsøget etableret en fælles organisatorisk enhed, hvor alt personale kan varetage behandlingen for alle borgere, der modtager behandling i akutfunktionen, uanset personalets ansættelseskommune og borgerens bopæls-kommune.

Med bestemmelsen bevarer den enkelte kommune myndighedsansvaret for hjemmesygeplejen som helhed og bevarer dermed også myndighedsansvaret for den del af den kommunale hjemmesygepleje, der henlægges til den fælles kommunale akutfunktion.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser vedr. § 27 a i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 61 som fremsat, side 24-25.

2.1.1.8. Forsøg efter § 27 b: Opbevaring og udlevering af medicin i den tværkommunale akutfunktion

Efter § 27 b i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde fravige reglerne om oplagring og udlevering af lægemidler i § 39, stk. 1, i lov om lægemidler.

Dermed kan sygeplejersker i den fælles kommunale akutfunktion i frikommunenetværket medbringe udvalgte lægemidler ved besøg hos borgeren samt opbevare disse i den fælles kommunale akutfunktion, uden at de er udstedt på recept til en bestemt person. Formålet er at kunne iværksætte nødvendig behandling hurtigere og mere smidigt. Lægemidlerne må dog alene anvendes efter ordination af en behandlingsansvarlig læge.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for de enkelte bestemmelser i § 27 b i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 61 som fremsat, side 25.

2.1.1.9. Forsøg efter § 29: Anmeldt tilsyn på plejehjem

Efter § 29 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder træffe beslutning om, at servicelovens § 151, stk. 2, 1. pkt., og servicelovens § 151 a, stk. 2, 1. pkt., fraviges, således at et anmeldt tilsyn kan træde i stedet for et uanmeldt tilsyn. Der gælder de samme krav til de anmeldte tilsyn, som gælder for de uanmeldte tilsyn efter gældende ret.

Kommunen kan således vælge at foretage årlige anmeldte tilsyn frem for årlige uanmeldte tilsyn på plejehjem m.v., jf. servicelovens § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre, tilsvarende boligenheder i kommunen, og i friplejeboliger.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for de enkelte bestemmelser i § 29 i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 200 som fremsat, side 46.

2.1.1.10. Forsøg efter § 30 a: Psykologbehandling i jobcenterregi

Efter § 30 a i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats ud fra en konkret vurdering tilbyde psykologbehandling til personer, der modtager sygedagpenge efter lov om sygedagpenge, hvis sygedagpengemodtageren har vanskeligt ved at få dækket sit behandlingsbehov gennem eksisterende behandlingstilbud.

Tilbuddet om psykologbehandling til sygedagpengemodtagerne er et supplement til de gældende muligheder for psykologbehandling i praksissektoren under regionen.

Tilbuddet er betinget af, at en autoriseret psykolog ansat i jobcenteret eller en alment praktiserende læge har vurderet, at sygedagpengemodtageren opfylder kriterierne for en eller flere af diagnoserne belastnings- eller tilpasningsreaktion (ICD-10 F43), let til moderat angst (ICD-10 F40-F42) eller let til moderat depression (ICD-10 F32, F33).

Psykologbehandlingen er frivillig for sygedagpengemodtageren. Behandlingen udføres af autoriserede psykologer ansat i jobcenteret og kan udgøre et eller flere behandlingsforløb med op til 12 konsultationer.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for de enkelte bestemmelser i § 30 a i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 61 som fremsat, side 28-30.

2.1.2. Indenrigs- og Boligministeriets overvejelser

Udløbsdatoen for forsøgshjemlerne i Frikommuneforsøg II er i § 1 i lov om frikommunenetværk fastsat til et år efter evalueringerne af forsøgene offentliggøres. Ved at lade forsøgene fortsætte efter evalueringerne er offentliggjort er det muligt for kommunerne at fortsætte forsøgene, mens der tages stilling til opfølgningen på forsøgene. På den måde undgår frikommunerne at afbryde deres forsøgspraksis for senere at genoptage samme praksis, hvis forsøget udbredes til en generel ordning.

Det har dog ikke været muligt at forberede og vedtage lovgivning om udbredelse af forsøg til generelle ordninger, som kan træde i kraft 1. januar 2022.

Baggrunden herfor er, at erfaringerne fra en række forsøg vil indgå i andet arbejde med nye initiativer eller lovændringer inden for sektorlovgivningerne, som allerede er i gang eller er planlagt på de forskellige ressortområder. De processer, som frikommuneerfaringerne indgår i, ventes ikke at resultere i ny lovgivning, der kan træde i kraft, inden forsøgsperioden udløber den 31. december 2021.

Erfaringerne fra forsøg efter § 9 d (fritagelse for revurdering efter at have modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 12 måneder ud af 18 måneder) kan indgå i en kritisk gennemgang af reformen af førtidspension og fleksjob, som finder sted i 2021.

Erfaringerne fra forsøg efter § 10 (fritagelse for en række administrative procedurer i sager om udsatte børn) skal i henhold til aftale om Børnene Først indgå i regeringens arbejde med Barnets Lov.

Erfaringerne fra forsøg efter § 25 (mulighed for forlænget anvendelse af udslusningsboliger og udlejning af almene ældre- og ungdomsboliger som udslusningsboliger) ventes at indgå i regeringens arbejde med omlægning af hjemløseindsatsen.

Det overvejes, om kommunerne i forbindelse med en kommende revision af planloven skal have mulighed for at lokalplanlægge for midlertidig anvendelse af et område til bl.a. boliger til socialt udsatte i lighed med forsøg efter § 26 e.

Erfaringerne fra forsøg efter § 29 (anmeldt tilsyn) indgår i et kommende udviklingsarbejde vedr. tilsyn på ældreområdet som led i den planlagte opfølgning på Ældretopmødet, der fandt sted i efteråret 2020.

Dertil har regeringen besluttet, at forsøg efter § 27 (øget fleksibilitet i deleboligordning) skal helt eller delvist udbredes til en generel ordning. Det har dog ikke været muligt at forberede og vedtage en ny lovhjemmel inden den 1. januar 2022. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt at forlænge forsøgshjemlen, indtil en ny lovhjemmel er trådt i kraft.

For så vidt angår forsøg efter § 30 a foreslås forsøgshjemlen forlænget, indtil en eventuel forankring af ordningen er afklaret. Psykologbehandling er for nuværende ikke omfattet af beskæftigelseslovgivningen og gives dermed ikke som et beskæftigelsesrettet tilbud.

Dertil kommer forsøg, hvor der endnu ikke er taget endeligt stilling til opfølgningen. Det gælder forsøg efter §§ 9 (mikrolån), 27 a og 27 b (tværkommunal akutfunktion). Disse forsøgshjemler foreslås også forlænget, indtil den endelige opfølgning er afklaret.

Det bemærkes, at en række forsøg, som regeringen ønsker at forlænge, ikke har hjemmel i lov om frikommunenetværk, men i bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet (bekendtgørelse nr. 1184 af 25. november 2019) og i forsøgsbestemmelsen i § 184 i serviceloven. Forlængelse af disse forsøg sker ved henholdsvis ændringsbekendtgørelse og efter godkendelse af Social- og Ældreministeriet.

Ud over de forsøg, som med dette lovforslag foreslås forlænget, er en række forsøg i løbet af forsøgsperioden allerede blevet helt eller delvist udbredt til generelle ordninger. Den foreslåede forlængelse omfatter ikke disse forsøg. Dertil er der en række forsøgsmuligheder, som regeringen ikke finder har potentiale til at blive udbredt. Ministeriet finder, at der ikke er grundlag for at forlænge forsøgshjemlerne for disse forsøg.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at udvalgte forsøgshjemler i lov om frikommunenetværk forlænges med et år, så forsøgene kan gennemføres indtil den 31. december 2022. Indenrigs- og boligministeren ønsker med denne del af lovforslaget at forlænge forsøg, som indgår i andet arbejde eller foreslås helt eller delvist udbredt på et senere tidspunkt som beskrevet i afsnit 2.1.2.

Den foreslåede indsættelse af stk. 3 i § 1 i lov om frikommunenetværk vil medføre, at kommunerne i frikommunenetværkene kan fortsætte forsøg, som har hjemmel i §§ 9, 9 d, 10, 25, 26 e, 27-27 b, 29 og 30 a i lov om frikommunenetværk, indtil den 31. december 2022. Den foreslåede ændring af § 25, stk. 5, vil følge som konsekvens af det foreslåede § 1, stk. 3.

Meget af det arbejde, som frikommuneerfaringerne skal indgå i, er allerede i gang, og ministeriet vurderer, at evt. ny lovgivning på baggrund af erfaringerne fra frikommuneforsøgene kan nå at blive vedtaget og træde i kraft inden for denne tidsramme.

Forslaget om forlængelse med et år omfatter således i alt 10 forsøgshjemler i lov om frikommunenetværk på beskæftigelsesministerens, sundhedsministerens, indenrigs- og boligministerens og social- og ældreministerens område.

Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 2.

2.2. Forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder i Frikommuneforsøg II med to år

2.2.1. Gældende ret

Det fremgår af § 1 i lov om frikommunenetværk, at formålet med loven er at give kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk, mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021 med henblik på at kunne bidrage til en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i kommunerne.

Det fremgår af § 10 i bekendtgørelse om offentliggørelse, evaluering og indberetning af forsøg, at evalueringer af forsøg, som har været iværksat i en frikommune, skal offentliggøres senest den 31. december 2020. Forsøgshjemlerne udløber således et år efter, at forsøgene er evalueret.

Forslaget om forlængelse af udvalgte forsøg med to år vedrører i alt fem forsøgshjemler.

2.2.1.1. Forsøg efter § 14: Situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning

Efter § 14 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 124 a i lov om social service, der har ophold i en boform efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger eller en friplejebolig efter lov om friplejeboliger el.lign.

Det er en forudsætning, at den pågældende ikke modsætter sig dette og det samlet set vurderes som

det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren. Det er desuden en forudsætning, at der indhentes samtykke fra borgerens nærmeste pårørende eller fra en værge, jf. værgeomålslovens § 5.

De processuelle krav i bestemmelserne i §§ 124 og 124 a i serviceloven om anvendelsesområde, § 130 i serviceloven om sagsbehandling, administration m.v., § 133 i serviceloven om klage til Ankestyrelsen, § 136 i serviceloven om registrering, indberetning og handleplaner samt bemyndigelsesbestemmelsen i § 137, stk. 1, i serviceloven finder tilsvarende anvendelse i forsøg med anvendelse af situationsbestemt video-, audio- eller bevægelsesovervågning.

Situationsbestemt overvågning indebærer, at overvågningen ikke må være kontinuerlig eller foregå over længere stræk, medmindre tungtvejende faglige grunde taler for dette, samt at kommunalbestyrelsen har truffet beslutning herom.

Afgørelser om situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning kan kun træffes for personer, der har ophold i en frikommune i det pågældende frikommunenetværk. Muligheden kan ikke anvendes for borgere med ophold i en anden kommune, selv om handlekommunen er en kommune i frikommunenetværket.

For nærmere uddybning af virkning af og betingelser for de enkelte bestemmelser i § 14 i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 200 som fremsat, side 30-32.

2.2.1.2. Forsøg efter § 14 b: Særlige døråbnere på yderdøre, der afgrænser boenheder eller afdelinger

Efter lovens § 14 b i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende særlige døråbnere på yderdøre, der tilhører og afgrænser konkrete afdelinger og boenheder, for en eller flere personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der har ophold i en boform eller døgnophold efter lov om social service eller en friplejebolig eller lignende.

Det er en forudsætning, at der er nærliggende risiko for, at en eller flere personer ved at forlade bo- eller dagtilbuddet, døgnopholdet eller fri- og plejeboligen udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade, at forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet for at afværge denne risiko, og at de øvrige muligheder i lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge forgæves har været søgt anvendt. Det er også en forudsætning, at anvendelse af særlige døråbnere samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren. Borgerens nærmeste pårørende eller værge skal give samtykke hertil.

Der skal af hensyn til beboernes frie færden opsættes en døralarm som sikrer, at beboere, der ikke kan betjene den særlige døråbner, får den nødvendige hjælp hertil.

Der gælder samme regler for handle- og opholdskommune for forsøg efter § 14 b som for forsøg efter § 14.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for de enkelte bestemmelser i § 14 b i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 220 som fremsat, side 19-22.

2.2.1.3. Forsøg efter § 14 c: Udvidelse af teknologiforsøg til børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne

Med § 14 c i lov om frikommunenetværk udvides målgruppen for forsøget med situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning som beskrevet i § 14.

Efter § 14 c kan kommuner i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende personlige alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 17 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som er i aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84, eller § 52, stk. 3, nr. 5.

Det er en forudsætning, at barnet eller den unge ikke modsætter sig. Forældremyndighedsindehaveren skal give samtykke hertil, og den påtænkte løsning skal samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til barnet eller den unge, herunder hensynet til barnet eller den unges værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for barnet eller den unge.

For nærmere uddybning af virkning af og betingelser for de enkelte bestemmelser i § 14 c i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 220 som fremsat, side 22-25.

2.2.1.4. Forsøg efter § 14 e: Udvidelse af teknologiforsøg til borgere, som er i målgruppen for, men ikke har ophold i et botilbud eller en plejebolig

Med § 14 e i lov om frikommunenetværk udvides målgruppen for forsøget med situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning som beskrevet i lovens § 14.

Efter § 14 e kan kommuner i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der er i målgruppen for, men ikke har ophold i, en boform efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger eller lignende.

Det er en forudsætning, at den pågældende ikke modsætter sig, at borgerens nærmeste pårørende eller en værge har givet samtykke hertil, og at den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren.

Forsøgshjemlen ændrer ikke på kommunens forpligtelse til at tilbyde botilbud, der er egnede til henholdsvis midlertidige og længerevarende ophold, efter servicelovens §§ 107 og 108 til borgere med behov herfor.

For nærmere uddybning af virkning af og betingelser for de enkelte bestemmelser i § 14 e i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 220 som fremsat, side 29-32.

2.2.1.5. Forsøg efter § 14 f: Søvnforbedrende velfærdsteknologi

Efter § 14 f i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende sensorbaseret søvnmonitoreringsteknologi som alarmredskab og situationsbestemt videobaseret kig-ind for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der er optaget i en boform efter lov om social service eller har ophold i en plejebolig eller en friplejebolig eller lignende.

Definitionen af situationsbestemt videobaseret kig-ind følger overordnet det beskrevne i bemærkningerne til forsøg efter § 14.

Det er en forudsætning, at borgeren ikke modsætter sig, borgerens nærmeste pårørende eller en værge har givet samtykke hertil, og den påtænkte løsning samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren.

For nærmere uddybning af virkning af og begrundelser for de enkelte bestemmelser i § 14 f i lov om frikommunenetværk henvises til bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 220 som fremsat, side 32-36.

2.2.2. Indenrigs- og Boligministeriets overvejelser

Forsøgene med velfærdsteknologi, som er beskrevet i afsnit 2.2.1, ønsker regeringen for nuværende ikke at udbrede til generelle ordninger. Der vurderes at være behov for yderligere dataindsamling og evaluering inden en endelig stillingtagen til, om den anvendelse af velfærdsteknologi, som de pågældende forsøgshjemler giver mulighed for, skal udbredes til andre kommuner som en generel ordning. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt, at forsøgshjemlerne forlænges med henblik på at skabe det nødvendige beslutningsgrundlag for en endelig stillingtagen til forsøgene.

En etårig forlængelse vurderes ikke tilstrækkelig til at indsamle den fornødne viden om forsøgshjemlernes anvendelse i kommunerne, udarbejde en ny evaluering og derefter tage stilling til, om forsøgene skal udbredes til generelle ordninger. Det vurderes derfor, at forsøgene bør forlænges med to år.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at de pågældende forsøgshjemler i lov om frikommunenetværk forlænges med to år, så de kan gennemføres indtil den 31. december 2023. Baggrunden for at forlænge forsøgene er, at det datagrundlag, der er skabt indtil videre i løbet af forsøgsperioden, vurderes utilstrækkeligt til at træffe en beslutning om evt. udbredelse til generelle ordninger.

Det foreslås derfor, at det første år af den forlængede forsøgsperiode bruges til at indsamle data og evaluere forsøgene, mens det sidste år vil være en overgangsperiode for frikommunerne, hvor forsøgene kan fortsætte, mens der tages stilling til den endelige opfølgning.

Den foreslåede indsættelse af stk. 4 til § 1 i lov om frikommunenetværk vil medføre, at kommunerne i frikommunenetværkene kan fortsætte forsøg med situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning efter lov om frikommunenetværk §§ 14, 14 c og 14 e, forsøg med søvnmonitoreringsteknologi, herunder videobaseret kig-ind efter § 14 f samt forsøg med særlige døråbnere efter § 14 b indtil den 31. december 2023.

Forslaget om forlængelse med to år omfatter således i alt fem forsøgshjemler i lov om frikommunenetværk på social- og ældreministerens område.

Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 3.

3. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter

Lovforslaget indebærer, at 29 kommuner i frikommunenetværk fortsat vil have muligheder som følge af forsøgene, som andre kommuner ikke har. De berørte kommuner har selv ansøgt om at gennemføre forsøgene, og det er frivilligt, om de ønsker at gøre brug af forsøgshjemlerne.

Da hensigten med lovforslaget er at lade frikommunerne fortsætte forsøg, som kommunerne har gode erfaringer med, og som for nogle forsøgs vedkommende kan bidrage til forenklinger, besparelser og administrative lettelser, vurderes konsekvenserne at være positive for de berørte kommuner.

Evalueringerne af forsøgene tyder ikke på, at konsekvenserne af de fritagelser og forsøg, som er gennemført i frikommunerne, skulle være væsentligt forskellige for de deltagende henholdsvis land- og bykommuner eller for deltagende kommuner i forskellige regioner. Dette lovforslags konsekvenser for de 29 berørte frikommuner vil desuden være midlertidige og ophører ved udløb af forsøgshjemlerne den 31. december 2022 for de forsøg, der er omfattet af lovforslagets § 1, nr. 2, og den 31. december 2023 for de forsøg, der er omfattet af lovforslagets § 1, nr. 3. Derefter vil mulighederne i forsøgshjemlerne enten bortfalde eller overgå til generelle ordninger.

Frikommunerne tilhører forskellige geografiske regioner og omfatter både land- og bykommuner. Der er således ikke systematisk bestemte regioner eller typer af kommuner, der tilgodeses ved forlængelse af forsøgshjemler. De enkelte frikommunenetværk kan dog være sammensat af kommuner i samme region eller kommuner med andre fællestræk. Idet de 29 berørte frikommuner dog samlet set varierer på geografisk placering og størrelse og både omfatter landdistrikter og større byer, vurderes det dog samlet set ikke, at den foreslåede forlængelse af udvalgte forsøgshjemler i Frikommuneforsøg II vil have væsentlige konsekvenser for landdistrikter eller for bestemte regioner i forhold til andre.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslagets økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for de omfattede frikommuner beror på, om frikommunerne vil gøre brug af lovforslagets muligheder for at forlænge forsøg.

Idet visse forsøgshjemler blandt andet har til formål at hjemle forsøg, der understøtter en bedre resourceudnyttelse og mere effektiv opgaveløsning i kommunerne, antages lovforslaget ikke i væsentligt omfang at indebære negative økonomiske konsekvenser for kommunerne. Evt. omkostninger som følge af forlængelse af forsøgene afholdes af den enkelte frikommune.

Lovforslaget kan have positive implementeringskonsekvenser for nogle af de pågældende kommuner omfattet af lovforslaget, idet nogle forsøgshjemler kan indebære en administrativ lettelse for de frikommuner, der gør brug af disse muligheder for forsøg.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for regioner eller stat.

Lovforslaget vurderes yderligere ikke at have væsentlige digitaliseringsrelaterede konsekvenser for det offentlige. Lovforslaget indeholder forslag til klare og enkle regler. Lovforslaget ændrer ikke på, hvorvidt der kan kommunikeres digitalt med kommunerne. Lovforslaget ændrer ikke på, hvorvidt der kan ske en automatisk sagsbehandling inden for gældende lovgivning. Lovforslaget ændrer heller ikke på sammenhæng på tværs. Lovforslaget ændrer endelig ikke på mulighederne for tryk og sikker datahåndtering og anvendelse af offentlig infrastruktur.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 31. august til den 28. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Allerød Kommune, Alzheimerforeningen, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Ankestyrelsen, ASE, Ballerup Kommune, BDO Kommunernes Revision A/S, Beskæftigelsesrådet BER, Beskæftigelsesrådets ydelsesudvalg, BL - Danmarks Almene Boliger, Brønderslev Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforening (BUPL), Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Sund Aldring, Danmarks Lejerforeninger, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk Psykolog Forening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske A-kasser, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Udlejere, Danske Ældreråd, Datatilsynet, De anbragtes vilkår, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, DESA - Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Det faglige hus, Diakonissestiftelsen, DJØF, EGV, EjendomDanmark, Erhvervsstyrelsen, Esbjerg Kommune, FABU, Fagligt Fælles Forbund (3F), Fagbevægelsens Hovedorganisation, Faglige Seniorer, Familieretshuset, Favrskov Kommune, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, FOA – Fag og Arbejde, Folketingets Ombudsmand, Forening for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Forhandlingsfællesskabet, ForældreLANDSforeningen (FBU), Fredensborg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Furesø Kommune, Gentofte Kommunalforening, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Halsnæs Kommune, Helsingør Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, HK Danmark, HK Kommunal, Holstebro Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Ikast-Brandø Kommune, Institut for Menneskerettigheder, Jammerbugt Kommune, Jobrådgivernes Brancheforening, Justitia, KL, Kommunaldirektørforeningen, Kommunernes Lønningsnævn, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Københavns Kommune, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af fleks- og skånejobbere, Landsforeningen Bopam, Landsforeningen Børn og Forældre, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsforeningen Ligeværd, Landssamråd for PPR-chefer, Lederforum, Livsværk, LOS, Lægeforeningen, Læsø Kommune, Mariagerfjord Kommune, Morsø Kommune, Nationalt Videnscenter for Demens, Odense Kommune, Offentligt ansattes organisationer, OK-Fonden, Plejefamiliernes Landsforening, PLO (Praktiserende Lægers Organisation), Pårørendegruppen for svage ældre, Randers Kommune, Rebild Kommune, Red Barnet, Rigsrevisionen, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Røde Kors, Rådet for frivilligt socialt arbejde, Rådet for Socialt Udsatte, Silkeborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Leder Forum, Socialtilsyn Hovedstaden, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord, Socialtilsyn Syd, Socialtilsyn Øst, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), TABUKA, Thisted Kommune, Ungdommens Røde Kors, Vesthimmerlands Kommune, Ældre Sagen, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune og Aarhus Kommune.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af mulighederne for at forlænge forsøg. Ingen for stat og regioner.	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af mulighederne for at forlænge forsøg. Evt. økonomiske omkostninger afholdes af frikommunerne. Ingen for stat og regioner.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Afhænger af, hvorvidt frikommunerne gør brug af mulighederne for at forlænge forsøg. Ingen for stat og regioner.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Natur- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 1, stk. 1, i lov om frikommunenetværk (lovbekendtgørelse nr. 831 af den 25. juni 2018 med senere ændringer), at lovens formål er at give kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk, jf. § 2, mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021 med henblik på at kunne bidrage til

en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i kommunerne. Det fremgår videre af § 1, stk. 2, i samme lov, at aftaler indgået inden for rammerne af §§ 26 f og 26 k kan have varighed ud over den 31. december 2021.

Det følger af den foreslåede ændring af § 1, stk. 1, i lov om frikommunenetværk, at der efter »den 31. december 2021« indsættes et ”, jf. dog stk. 2-4,”.

Den foreslåede indsættelse vil medføre, at det tydeliggøres, at § 1, stk. 1, i lov om frikommunenetværk alene udgør en hovedregel om, at kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk, har mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021, og at såvel den gældende § 1, stk. 2, som de i dette lovforslags § 1, nr. 2 og 3, foreslåede § 1, stk. 3 og 4, udgør undtagelser hertil.

Der er alene tale om en teknisk ændring af § 1, stk. 1, i lov om frikommunenetværk. Der rettes således op på, at der ikke tidligere i § 1, stk. 1, er blevet henvist til den gældende undtagelse i § 1, stk. 2. Ændringen skal videre ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 1, stk. 3 og 4, der ligeledes udgør undtagelser til § 1, stk. 1.

Der henvises til § 1, nr. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

Det fremgår af § 1 i lov om frikommunenetværk, at lovens formål er at give kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk, jf. § 2, mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021 med henblik på at kunne bidrage til en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i kommunerne. De pågældende kommuner og frikommunenetværk er beskrevet i lovens § 2.

Den foreslåede indsættelse af stk. 3 i § 1 vedrører frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger, frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde, frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource, frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde og frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder.

Efter § 9 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats tilbyde støtte i form af tilskud og rentefrie lån (mikrolån) til opstart af virksomhed til personer med en realistisk forretningsidé.

Efter § 9 d i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats fritages for at lave en revurdering, når en fleksjobvisiteret person har modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 12 måneder inden for 18 måneder.

Efter § 10 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om børn som vores vigtigste ressource fritages for en række procesregler og administrative procedurer i serviceloven i det socialfaglige arbejde med udsatte børn og deres familier.

Efter § 25 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger og frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde udvide brugen af udslusningsboliger til at omfatte flere målgrupper og boligtyper. Dertil kan kommunerne forlænge støtteperioden i udslusningsboliger fra to til fem år.

Efter § 26 e i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger give tilladelse til etablering af midlertidige boliger i en periode på indtil 30 år, selvom der sker fornyet opstilling af boligen inden for denne periode. Målgruppen for boligerne er socialt udsatte unge.

Efter § 27 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger betale for indretning af deleboliger i almene familieboliger, herunder inventar, samt for varmeudgifter, så den ene lejer ikke er ansvarlig, hvis den anden flytter.

Efter § 27 a i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde delegere myndighedsopgaven i forbindelse med tildeling af hjemme-sygepleje til borgere, der henvises til den fælles kommunale akutfunktion, til de øvrige kommuner i netværket.

Efter § 27 b i lov om frikommunenetværk kan sygeplejersker i den tværkommunale akutfunktion i frikommunenetværket om nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde opbevare og udlevere lægemidler, der ikke er udstedt recept på til en bestemt person, i den fælles akutfunktion.

Efter § 29 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder gennemføre anmeldte frem for uanmeldte tilsyn med plejehjem.

Efter § 30 a i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats tilbyde psykologbehandling i jobcenterregi til visse målgrupper af sygedagpengemodtagere.

Gældende ret for de enkelte forsøgshjemler er beskrevet nærmere i afsnit 2.1.1.

Det vil følge af det foreslåede § 1, stk. 3, i lov om frikommunenetværk, at de pågældende forsøg efter §§ 9, 9 d, 10, 25, 26 e, 27-27 b, 29 og 30 a i lov om lov om frikommunenetværk uanset samme lovs § 1, stk. 1, kan gennemføres indtil den 31. december 2022.

Med den foreslåede indsættelse af et nyt stk. 3 i § 1 vil kommuner i frikommunenetværkene, som gennemfører forsøg efter de nævnte bestemmelser, kunne fortsætte disse udvalgte forsøg indtil den 31. december 2022, mens den endelige opfølgning afklares, eller ny lovgivning, som udbreder forsøg til generelle ordninger, forberedes. Øvrige forsøg, som ikke foreslås forlænget i dette lovforslags § 1, nr. 3, og som ikke har hjemmel i anden lovgivning, vil skulle indstilles den 31. december 2021.

Det bemærkes fsva. kommuner i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger og frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde, at forlængelsen vil betyde, at aftaler om udlejning af udslningsboliger efter § 25, stk. 3, vil kunne have gyldighed op til fem år efter den 31. december 2022. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 4.

Ligeledes vil kommunalbestyrelserne i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger efter § 26 e i lov om frikommunenetværk kunne meddele byggetilladelse til midlertidigt byggeri indtil den 31. december 2022. Byggetilladelsen vil fortsat kunne gælde i 30 år.

Kommunerne i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger vil ikke kunne afholde udgifter til indretning af bofællesskaber efter § 27 i lov om frikommunenetværk efter den 31. december 2022. Det gælder også for udgifter til fornyelse og vedligeholdelse af de installationer og ting, som kommunen oprindelig sørgede for, samt dækning af udgifter til varme.

Frikommunerne vil ikke være forpligtet til at udføre forsøgene i hele perioden. Kommunalbestyrelserne i frikommunerne vil således – som det også er tilfældet efter de gældende regler – frit kunne træffe beslutning om at afslutte godkendte og igangsatte forsøg inden den 31. december 2022.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke medføre, at eksisterende aftaler m.v. med borgere, foreninger m.v. som led i et frikommuneforsøg bortfalder eller automatisk forlænges. Det forudsættes således, at eksisterende aftaler m.v. om nødvendigt opsiges eller genforhandles i forbindelse med, at frikommunerne træffer beslutning om at videreføre forsøg ud over den oprindelige udløbsdato for frikommuneforsøget den 31. december 2021.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af § 1 i lov om frikommunenetværk, at lovens formål er at give kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk, jf. § 2, mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021 med henblik på at kunne bidrage til en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer,

regelforenklinger og bedre styring i kommunerne. De pågældende kommuner og frikommunenetværk er beskrevet i lovens § 2.

Den foreslåede indsættelse af stk. 4 i § 1 vedrører frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde og frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder.

Efter § 14 i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning over for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne på botilbud m.v.

Efter § 14 b i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde anvende særlige døråbnere på døre, der afgrænser enheder eller afdelinger i et botilbud eller lignende, for personer med betydelig og varigt nedsat funktionsevne.

Med § 14 c i lov om frikommunenetværk udvides målgruppen for forsøget med situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde til også at kunne omfatte børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne, som er i aflastning eller anbragt på opholdssted eller døgninstitution.

Med § 14 e i lov om frikommunenetværk udvides målgruppen for forsøget med situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde til også at kunne omfatte borgere, der er i målgruppen for, men ikke har ophold i et botilbud eller en plejebolig.

Efter § 14 f i lov om frikommunenetværk kan kommuner i frikommunenetværket om sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder anvende søvnmonitoreringsteknologi, herunder videobaseret kig-ind, for borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne.

Gældende ret for de enkelte forsøgshjemler er nærmere beskrevet i afsnit 2.2.1.

Det vil følge af det foreslåede § 1, stk. 4, i lov om frikommunenetværk, at forsøg efter §§ 14, 14 b, 14 c, 14 e og § 14 f i lov om frikommunenetværk uanset samme lovs § 1, stk. 1, kan gennemføres indtil den 31. december 2023.

Med den foreslåede indsættelse af et nyt stk. 4 i § 1 vil kommuner i frikommunenetværkene, som gennemfører forsøg efter de nævnte bestemmelser, kunne fortsætte disse udvalgte forsøg indtil den 31. december 2023 med henblik på yderligere dataindsamling og evaluering, som kan danne grundlag for en endelig beslutning om evt. udbredelse af forsøgene til generelle ordninger.

Frikommunerne vil ikke være forpligtet til at udføre forsøgene i hele perioden. Kommunalbestyrelserne i frikommunerne vil således – som det også er tilfældet efter de gældende regler – frit kunne træffe beslutning om at afslutte godkendte og igangsatte forsøg inden den 31. december 2023.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke medføre, at eksisterende aftaler m.v. med borgere, foreninger m.v. som led i et frikommuneforsøg bortfalder eller automatisk forlænges. Det forudsættes således, at eksisterende aftaler m.v. om nødvendigt opsiges eller genforhandles i forbindelse med, at frikommunerne træffer beslutning om at videreføre forsøg ud over den oprindelige udløbsdato for frikommuneforsøget den 31. december 2021.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af § 25, stk. 5, i lov om frikommunenetværk, at kommunalbestyrelsen i en kommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger og frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan indgå aftaler efter § 25, stk. 3, frem til den 31. december 2021, og at aftaler indgået inden den 31. december 2021 kan have gyldighed højst fem år efter forsøgsperiodens udløb.

Det fremgår endvidere af § 25, stk. 3, i lov om frikommunenetværk, at støtteperioden i udslusningsboliger kan udvides fra to til op til fem år, såfremt kommunalbestyrelsen i frikommunen vurderer, at beboerens betalingsevne efter to år ikke kan dække den fulde husleje for boligen.

Det følger af de foreslåede ændringer af § 25, *stk. 5*, i lov om frikommunenetværk, at udtrykket »den 31. december 2021« i 1. og 3. pkt. ændres til: »den 31. december 2022«.

Baggrunden for de foreslåede ændringer er, at det som følge af, at forsøg efter § 25 i lov om frikommunenetværk med forlænget støtteperiode i udslusningsboliger foreslås forlænget indtil den 31. december 2022, jf. det i lovforslagets § 1, nr. 2 foreslåede nye § 1, stk. 3, i lov om frikommunenetværk, vil være nødvendigt at konsekvensrette § 25, stk. 5, i lov om frikommunenetværk, således at den forlængede forsøgsperiode for det pågældende forsøg er afspejlet i de aftaler, der kan indgås om forsøgene.

Med den foreslåede ændring vil der således i overensstemmelse med den foreslåede tilføjelse af § 1, stk. 3, i lov om frikommunenetværk kunne indgås aftaler efter § 25, stk. 3, i lov om frikommunenetværk frem til den 31. december 2022. Kommunerne vil dermed kunne indgå aftaler om forlænget støtteperiode i udslusningsboliger efter § 25, stk. 3, i lov om frikommunenetværk, som har gyldighed op til fem år efter forsøgsperiodens udløb den 31. december 2022.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2022.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, fordi lov om frikommunenetværk ikke gælder og ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

§ 1. Formålet med denne lov er at give kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk, jf. § 2, mulighed for at gennemføre forsøg indtil den 31. december 2021 med henblik på at kunne bidrage til en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne gennem effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring i kommunerne.

Stk. 2. ...

§ 1. ...

Stk. 2. ...

§ 1. ...

Stk. 2. ...

§ 25....

Stk. 2-4. ...

Stk. 5. Aftalerne efter stk. 3 kan indgås frem til den 31. december 2021. I aftalen skal der fastsættes en udløbsdato for aftalens gyldighed. Aftaler indgået inden den 31. december 2021 kan have gyldighed højst 5 år efter forsøgsperiodens udløb.

I lov om frikommunenetværk, jf. lovbekendtgørelse nr. 831 af 25. juni 2018, som ændret ved § 16 i lov nr. 551 af 7. maj 2019, § 15 i lov nr. 1558 af 27. december 2019 og § 12 i lov nr. 1559 af 27. december 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 1*, indsættes efter »den 31. december 2021«: », jf. dog *stk. 2-4*,«.

2. I § 1 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Forsøg efter §§ 9, 9 d, 10, 25, 26 e, 27-27 b, 29 og 30 a kan uanset *stk. 1* gennemføres indtil den 31. december 2022«.

3. I § 1 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Forsøg efter §§ 14, 14 b, 14 c, 14 e og 14 f kan uanset *stk. 1* gennemføres indtil den 31. december 2023«.

4. I § 25, *stk. 5, 1. og 3. pkt.*, ændres »den 31. december 2021« til: »den 31. december 2022«.